

PITANJA I ODGOVORI*

Rudolf P., kvalif. radnik, K.

Pitanje: U našoj kožari nalaze se nazne jame za kvašenje i obradu koža na razini poda. Betonski pod oko jama gotovo je uvijek vlažan i stoga klizav. Kako radnici većinom nose gumene čizme, to im pri hodanju i radu oko jama stalno prijeti opasnost da u njih padnu.

Postoji li propis o zaštitnom ograđivanju takvih jama?

Odgovor: U pravilu (član 23 »Općeg pravilnika o higijenskim i tehničkim zaštitnim mjerama pri radu«) sve jame u podu i velike posude koje sadrže jetke, vruće ili otrovne materije moraju biti ograđene sigurnom ogradom.

Za kožare vrijedi i propis (član 19 »Pravilnika o higijenskim i tehničkim zaštitnim mjerama pri radu na preradi koža«) da rubovi jama u kojima se kvasi ili prerađuje koža s tekućinama, kao i jame s buradi za kvašenje i štavljenje, moraju nadvisivati pod radne prostorije za najmanje 20 centimetara.

Ivan G., betonirac, L.

Pitanje: Prijavio sam se u svom poduzeću za rad u kesonu. Poduzeće me je uputilo na liječnitki pregled. Premda se osjećam zdravim, liječnik me je proglasio nesposobnim za taj posao.

U kojim slučajevima može liječnik proglasiti nekog čovjeka nesposobnim za rad u kesonu?

Odgovor: U kesonima sa zrakom pod pritiskom ne smiju raditi ljudi koji su prošli 40 godina života, koji su debeli, zatim ljudi bolesni od gnojnog katara nosa, upale srednjeg uha i ljudi s puknutom opnom u uhu. U kesonima je zabranjeno raditi i ljudima s bolesnim organima za disanje i smetnjama u krvotoku.

Vladimir M., gradevinar, Z.

Pitanje: Na gradilištu na kojem radim upotrebljavaju se razni električni strojevi i električni alat. Po prirodi posla na građevini su sve električne instalacije postavljene. Privremeno, a obično i nesolidno. I vodovi i priključci stalna su opasnost za zaposlene radnike. Da li se to može izbjeći?

Odgovor: Ne samo da se može nego i mora!

Sve privremene električne instalacije do najviše 220 volti, koje se ne mogu dohvatiti, tj. one koje su najmanje 4m udaljene od najbliže radne površine, mogu se slobodno priključiti. Isto se tako slobodno priključuju i one električne instalacije koje se mogu dohvatiti ako su zaštićene mehanički otpornom zaštitom koja sigurno sprečava dodir s njezinim dijelovima pod naponom.

Električne instalacije s nedovoljnom mehaničkom zaštitom mogu se priključiti samo onda ako im napon prema zemlji ne prelazi 48 volta.

Ručne električne svjetilike na građevini mogu se upotrebljavati samo ako im napon ne prelazi 48 volta.

*„Sigurnost u pogonu“, br. 1/62.

Vitomir Ž., tehničar, Z.

Pitanje: Odgovoran sam za sigurnost pri radu u svom poduzeću koje je drvno-industrijske struke.

U »Službenom listu« br. 40 od 11. X 1961. god. izašao je novi »Pravilnik o higijensko-tehničkim zaštitnim mjerama pri radu na mehaničkoj preradi i obradi drveta i sličnih materijala«. Zamolio bih vas za objašnjenje člana 28. tog Pravilnika.

Član 28 glasi:

»Zaštitna naprava lista kružne pile mora biti učvršćena tako da se za vrijeme rezanja ne može pomicati uzduž ni upravno na list pile«.

Odgovor: Na Vaše pitanje zatražit ćemo službeno objašnjenje, jer je i naše mišljenje da je taj član Pravilnika nejasno formuliran, a naročito u vezi s članom 27 Pravilnika.

U članu 27 navedena »zaštitna naprava« koja iznad i ispod stola pokriva cio list kružne pile, osim dijela kojim se neposredno reže, sastavljena je obično od tri dijela:

- zaštitne kape,
- razdijelnog klina i
- oklop zubiju dijela kružne pile ispod stola.

U članu 27 navedeni izraz »zaštitna naprava«, s obzirom na daljnji tekst tog člana, može se odnositi prema današnjem stanju tehnike sigurnosnih naprava samo na dva dijela zaštitne naprave kružne pile - razdjelni klin i oklop zubiju dijela kružne pile ispod stola. Treći dio »zaštitne naprave« iz člana 27 - zaštitna kapa - danas se na kružnim pilama izvodi kao

- nepomična i kao
- pomična kapa

u smjeru »uzdužnom« na list pile, a uvijek kao nepomična u smjeru »upravnom« na list pile.

I »pomična« i »nepomična« izvedba zaštitne kape kao dijela »zaštitne naprave« na kružnoj pili priznate su u mnogim tehnikama razvijenijim zemljama kao punovrijedne i ispravne zaštitne naprave.

Ing. Mato D., inspektor, Z.

Pitanje: Član 59 »Pravilnika o higijensko-tehničkim zaštitnim mjerama pri radu na mehaničkoj preradi i obradi drveta i sličnih materijala glasi:

»Zabranjena je na glodalici upotreba osovinskog nastavka (trn) bez upotrebe gornjeg ležaja.«

Da li to treba značiti da se ne smiju više upotrebljavati na glodalici osovinski nastavci koji su po svojoj konstrukciji bez rukavca, odnosno predviđeni da rade bez gornjeg ležaja?

Odgovor: Po našem mišljenju taj član treba da glasi: »Zabranjena je na glodalici upotreba osovinskog nastavka (trn) s rukavcem za gornji ležaj bez upotrebe gornjeg ležaja.«

Na taj način mogli bi se upotrebljavati za specijalne poslove, koji traže rad bez gornjeg ležaja, osovinski nastavci (trnovi) koji po svojoj konstrukciji nemaju rukavac za gornji ležaj.

V. M., tehničar, K.

Pitanje: Na dizalicu bi htjeli ugraditi osiguranje od preopterećivanja.

Koju izvedbu takvog osiguranja preporučate?

Odgovor: Osigurači protiv prekomjernog opterećivanja dizala obično su građeni tako da na vlak naprezano uže koje nosi teret djeluje preko sistema poluga na jednu oprugu i stiže je odgovarajuće teretu. Kod stanovitog tereta stupa u djelovanje prekidač preopterećenja i isključuje struju. Taj prekidač preopterećenja je jednopolni prekidač u pomoćnom strujnom krugu.

Osiguranje od preopterećenja može se postići i tako da se uredi da pogonski motor pri 1.2-strujnoj struji, nakon vremena za ubrzanje, isključuje uređaj za dizanje.

Savjetujemo Vam da se prije nego što se odlučite na ugradnju osiguranja obratite za savjet proizvođaču Vaše dizalice.